

WHAT'S FUNNY ABOUT DESTRUCTION?

An optimistic approach
to coping with pain.

TEACHER'S MANUAL

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

PARSHAT KORACH - GIMMEL TAMMUZ

Jewish Insights is made possible by:
Rabbi Yossi and Yael Michelashvili

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org
To download this complimentary class, visit www.JewishInsights.org

The Shluchim Office

Director | Rabbi Gedalya Shemtov
Development | Rabbi Mendy Shemtov

Editors

Rabbi Avraham Greenberg
Rabbi Zusha Greenberg

English

Translation and editing | Rabbi Mendel Super
Proofreading | Rabbi Yossi Feller

Hebrew

Linguistic editing | Rabbi Zushe Greisman
Proofreading | Rabbi Menachem Wilhelm

Spanish

Translation and editing | Rabbi Rafi Tawill

French

Translation and editing | Rabbi Yahir Elbaz
Proofreading | S. Elbaz

Portuguese

Translation | Mr. Yitzchak Dayan
Editing | Rabbi Yeshaya Dayan
Layout Design | Mike Katan

Layout

Berel Marozov

Website

Yuval Katz and Yisrael Visotsky

Administration

Levi Shemtov

Advisory Committee

Rabbi Asher Deren - Cape Town, South Africa
Rabbi Mendy Gerlitzsky - Tel Aviv, Israel
Rabbi Levi Greenberg - El Paso, Texas
Rabbi Dovid Goldberg - São Paulo, Brazil
Rabbi Levi Shaikevitz - Kfar Chabad, Israel
Rabbi Mendy Greenberg - Twinsburg, Ohio
Rabbi Shmuel Freedman - Bahia Blanca, Argentina
Rabbi Yosef Yitzchak Blau - Moshav Kineret, Israel
Rabbi Chaim Drukman - Lucerne, Switzerland

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

© Published and Copyright 2025 by
Shluchim Office International

Contents

A. A Fox in the Holy of Holies.....1

The Talmud tells of a group of Mishnaic sages who went up to Jerusalem. When they reached Mount Scopus and saw the city in ruins, they tore their garments. Upon reaching the Temple Mount, they saw a fox coming out of the Holy of Holies. “They began to weep, and Rabbi Akiva laughed.”

When his colleagues asked why he was laughing, Rabbi Akiva explained: The Torah links the prophecies of Uriah and Zechariah. Just as the prophecy of Uriah—“Zion shall be plowed like a field”—has been fulfilled, so too will the prophecy of Zechariah about the rebuilding of Jerusalem be fulfilled.

The Sages responded: “Akiva, you have consoled us.”

The Rebbe asks:

1. Why didn't the sages cry as soon as they saw the destruction of the city? Why did they only weep when they saw a fox emerging from the Holy of Holies?
2. Why does Rabbi Akiva express surprise at their tears—“Why are you crying?” The destruction of the Temple is surely reason enough to weep!

B. The Deeper Meaning of the Tears and Laughter.....3

Tears come from something unexpected. The sages already knew about the destruction, which had occurred decades earlier, so the sight of the ruined city did not move them to tears. Moreover, they had deep faith that the destruction affected only the physical Temple; the spiritual Temple within the Jewish people still stood, and with just one more mitzvah, redemption could come at any moment.

However, when they saw a fox coming out of the Holy of Holies, they broke down in tears. First, because it was an unexpected and symbolic image. Second, because it represented to them that the inner spiritual Temple—within the Jewish soul—had also been destroyed.

Explanation:

Our Sages specifically note that it was a fox that came out of the Holy of Holies, hinting at a profound message.

The fox—“the cleverest of animals”—symbolizes intellect and worldly calculation. This cleverness can be positive: it allows a person to work, provide for their family, and give charity. But Torah sets a clear boundary: this cleverness must remain in the realm of worldly matters, as a tool to support a Torah life—not to infiltrate the realm of holiness itself.

In the realm of holiness, there is the Holy of Holies—a space where the Jew’s bond with G-d is beyond reason or logic. It is an essential connection.

When the “fox” sneaks into the Holy of Holies and brings with it calculations of logic, cost-benefit analyses, questions like: “Is it really worth it to identify as a Jew and live a Jewish life?”—this is a severe problem.

This message is further clarified by another story involving Rabbi Akiva and a fox:

During the Roman decrees against Torah study, Rabbi Akiva continued to teach Torah. When asked if he wasn’t afraid of the Roman authorities, he responded with a parable: A fox told fish swimming in a river that they should come onto dry land to avoid the fishermen’s nets. The fish replied: “Fool! If we are in danger even in the water—our source of life—how much more so on dry land!”

The message is clear: Torah is our very life. Even if a Torah life comes with danger, abandoning it means abandoning life itself.

The Rebbe explains:

The fox argues that the hardships Jews face in exile and livelihood stem from their choice to live Torah lives—in “the water.” And if they would only break free from it, they’d enjoy calm and comfort. But the truth is the opposite: Torah is what sustains the Jewish people—even materially.

We see from this story that the fox tries to enter the innermost connection between Jews and Torah and crack it, introducing logic and skepticism.

That’s why the sages cried when they saw the fox leaving the Holy of Holies:

As long as the inner sanctuary of the Jew remains whole, the physical Temple will be rebuilt soon. But when the fox penetrates the deepest point of Jewish identity and causes it to fracture—this reveals just how deep the exile truly is.

C. From Destruction to Rebirth.....12

Why did Rabbi Akiva laugh? Because he saw a point of light.

Jews can stumble and commit sins, deluding themselves with the thought that their

connection to G-d and the Jewish people is unaffected by this. But when the deepest place inside—the point where he can no longer lie to himself—is touched, and he realizes that his actions are cutting him off from G-d, then even the most distant Jew awakens. The deep, essential bond with G-d surfaces—even to the point of self-sacrifice.

Rabbi Akiva saw that the sight of the fox inside the Holy of Holies indicated that the Jewish people had reached such a moment. And from here would come a great spiritual awakening. That was the reason for his joy.

The message of Rabbi Akiva:

When destruction occurs, it is not a time for despair and weeping—it is a time for action. By bringing another Jew into the Holy of Holies—reconnecting them with their core—we will bring redemption and rebuild the Temple.

Introduction

We are living in a difficult time, in which the Jewish people are facing significant challenges. Yet amid it all, a light shines brightly: we have recently witnessed great miracles, as the enemies of Israel are struck down and humiliated.

In the present lesson, we will explore various approaches of our Sages in confronting the reality of a long and difficult exile. Should we look directly and soberly at the harsh reality, or should we choose to focus on the hope of future redemption—and begin to live with that hope even now?

השיעור לפרשת קרח - ג' תמוז

מתוך "הדרן" על מסכת מכות –

חלקים משיחות יו"ד שבט ושבט י"ג שבט, ה'תשכ"ה

תורת מנחם כרך מ"ב עמוד 190 ואילך

בשילוב קטעים משיחות קודש תשכ"ה, כרך א' עמוד 288

A. A Fox in the Holy of Holies

Source 1 Talmud, Makkot 24b

Student's
pg. 1

On another occasion Rabban Gamliel, Rabbi Elazar ben Azaryah, Rabbi Yehoshua and Rabbi Akiva were walking in Jerusalem, when they arrived at Mount Scopus they tore their garments in mourning.

Upon reaching the Temple Mount, they saw a fox exiting the Holy of Holies. They all began to cry, but Rabbi Akiva laughed. "Why are you laughing?" the sages asked him. "Why are you crying?" he countered. "This is the place about which is written 'The commoner who approaches shall die' and now foxes walk it; how could we not cry?"

Rabbi Akiva replied: "That's why I laugh. Because it is written 'And I will take to Me faithful witnesses to attest: Uriah the priest, and Zechariah the son of Yevarchyahu.'

Now what connection does Uriah have to Zechariah? Uriah was in the First Temple and Zechariah was in the second!"

Uriah the prophet was a biblical figure, a priest who lived during the First Temple period—in the days of Achaz, king of Judah.

The prophet Zechariah lived during the rebuilding of the Second Temple, after the Cyrus Declaration. His main role was to encourage the Jewish people to build the Second Temple after the years of exile. His prophecies focus on the Return to Zion, the purification of the people, and hope for redemption.

Student's
pg. 1

Rather: the verse conditioned the fulfillment of Zechariah's prophecy on the fulfillment of Uriah's prophecy. Uriah said: "Therefore, for your sake, Zion will become a plowed field," and Zechariah said: Elderly men and women will again sit in the streets of Jerusalem."

וּכְבַר הָיָה רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי עֲקִיבָא
מְהַלְכִין בְּדֶרֶךְ... שׁוֹב פָּעַם אַחַת הָיוּ
עוֹלִין לִירוּשָׁלַיִם, כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְהַר
הַצּוֹפִים קָרְעוּ בְּגָדֵיהֶם.

כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת, רָאוּ שׁוֹעֵל
שֵׂיִצָא מִבַּיִת קִדְשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים.
הִתְחִילוּ הֵן בּוֹכִין וְרַבִּי עֲקִיבָא
מִצְחָק. אָמְרוּ לוֹ, "מִפְּנֵי מָה אַתָּה
מִצְחָק?" אָמַר לָהֶם, "מִפְּנֵי מָה אַתֶּם
בוֹכִים?" אָמְרוּ לוֹ, "מִקּוֹם שֶׁכְּתוּב בּוֹ
'וְהָיָה הַקֹּרֵב יוֹמֵת', וְעַכְשָׁיו שׁוֹעֵלִים
הֵלְכוּ בּוֹ, וְלֹא נִבְכְּהוּ?"

אָמַר לָהֶן, "לִכְךָ אֲנִי מִצְחָק,
דְּכַתִּיב, 'וְאֶעֱיֵדָה לִי עֲדִים נְאֻמָּנִים
אֶת אוֹרְיָה הַכֹּהֵן וְאֶת זְכַרְיָה בֶּן
בְּרַכְיָהוּ'.

— וְכִי מָה עֲנִין אוֹרְיָה אֶצְלֵ זְכַרְיָה?
אוֹרְיָה בְּמַקְדָּשׁ רִאשׁוֹן, וְזְכַרְיָה
בְּמַקְדָּשׁ שֵׁנִי!"

"אֶלָּא, תְּלָה הַכְּתוּב נְבוֹאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה
בְּנְבוֹאָתוֹ שֶׁל אוֹרְיָה. בְּאוֹרְיָה כְּתִיב 'לִכְן
בְּגִלְלֵכֶם צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרָשׁ', בְּזְכַרְיָה
כְּתִיב 'עוֹד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת
יְרוּשָׁלַם'. עַד שֶׁלֹּא נִתְקַיְּמָה נְבוֹאָתוֹ
שֶׁל אוֹרְיָה הֵייתִי מִתִּירָא שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם

Student's pg. 1
Until Uriah's prophecy was fulfilled, I was afraid that Zechariah's wouldn't be fulfilled. Now that Uriah's prophecy has been fulfilled, Zechariah's will certainly be fulfilled!"

נבואתו של זכריה. עכשיו שנתקיימה
נבואתו של אוריה – בידוע שנבואתו
של זכריה מתקיימת."

"Akiva you have consoled us, Akiva you have consoled us," the sages responded to him.

בלשון הנה אמרו לו, "עקיבא גיחמתנו,
עקיבא גיחמתנו".

>> The Rebbe

Why did they cry when they saw the fox?

Student's pg. 2
We need to understand:

וצריך להבין:

A. Why is it that only when they reached the Temple Mount and saw a fox coming out of the Holy of Holies did the sages begin to weep while Rabbi Akiva laughed? Why weren't they already crying earlier, when they arrived at Mount Scopus? At Mount Scopus they tore their clothes in grief over the destruction—a sorrow that touches the very soul—so why didn't they cry already there?

מדוע רק כ"שהגיעו להר הבית וראו שועל יוצא מבית קדשי הקדשים - התחילו הן בוכין ורבי עקיבא משחק", ואילו לפני זה, כ"שהגיעו להר הצופים" - אף ש"קרעו בגדיהם", משום צער החורבן שנוגע עד נקודת הנפש, מכל מקום, לא היו בוכין?

Didn't Rabbi Akiva understand?

Student's pg. 2
B. What exactly is Rabbi Akiva asking when he says, "Why are you crying?" Consider: a moment earlier, when they arrived at Mount Scopus, Rabbi Akiva himself tore his clothes as a sign of mourning over the destruction of Jerusalem. Now, when they've arrived at the Temple Mount and see a fox emerging from the Holy of Holies, witnessing the full extent of the destruction of the Temple, which is even more severe than the destruction of the city, Rabbi Akiva is standing there in his torn clothing—a sign of grief and mourning, the opposite of joy—and turns to his colleagues and wonders, "Why are you crying?!" How can that be?

מהי שאלתו של רבי עקיבא "מפני מה אתם בוכים?" והגע עצמך: זה עתה - כ"שהגיעו להר הצופים" - קרע גם רבי עקיבא את בגדיו, כאות אבלות על חורבנה של ירושלים, ועכשיו, כש"הגיעו להר הבית וראו שועל יוצא מבית קדשי הקדשים", בראותם גודל החורבן של בית המקדש, שחמור יותר מחורבנה של ירושלים² - עומד רבי עקיבא, בבגדים קרועים (שזהו סימן על היפך השמחה) ותמה על חבריו "מפני מה אתם בוכים?!"

2. ראה עץ יוסף לע"י, שלכן "תמהו עליו שעל צער קטן (חורבן ירושלים) קרע ונצטער, ועתה (כשראה חורבן ביהמ"ק) שחק".

1. כדמשמע מסתימת הלשון שכל ארבעתם (גם ר"ע) קרעו בגדיהם.

B. The Deeper Meaning of the Tears and Laughter

>> The Rebbe

The shocking fox

Student's The reason they did not cry when they arrived at Mount Scopus, and not even upon reaching the Temple Mount—until they saw the fox coming out—can be explained as follows:
pg. 3

Tears are usually a reaction to a very painful event that occurs unexpectedly. In this case, although they saw the destruction and therefore tore their garments, it wasn't something new or surprising to them.

Living decades after the destruction, they knew the Holy Temple had been destroyed, so seeing Jerusalem lying in ruins wasn't unexpected.

Student's In addition, they were filled with absolute faith that the redemption would come immediately—"I await him every day, that he may come," and that they would merit a hastened redemption. As the Torah promises, when the Jewish people will repent they will instantly be redeemed. Repentance can be instantaneous, because even just a sincere thought of repentance makes one completely righteous. Even an individual Jew, through performing a single mitzvah, can tip their balance and the world's balance to the side of merit, and bring salvation for themselves and the world.
pg. 3

הטעם שלא היו בוכין כשהגיעו להר הצופים, וגם לא כשהגיעו להר הבית (לולי ראיית השועל שיצא כו', אף שראו "הר ציון ששמים"³) - יש לומר,

משום שבכי בא בסיבת מאורע מאד לא טוב שמתרחש באופן בלתי-צפוי, ואילו בנדון דידן, אף שראו החורבן כו' ולכן קרעו בגדיהם, לא היה הדבר חידוש אצלם.

ומה גם שהיו חדורים באמונה שלימה שתיכף ומיד תבוא הגאולה - "אחכה לו בכל יום שיבוא"⁴, ו"זכו אחישנה"⁵, וכפי שהבטיחה תורה שישראל עושין תשובה - בשעתא חדא וברגע חדא⁶, על ידי הרהור תשובה שנעשה צדיק גמור⁷ - "ומיד הן נגאלין"⁸, ולא עוד אלא שאפילו יחיד מישראל, כש"עשה מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה"⁹.

7. ראה קידושין מט, ב: המקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמור), אפילו רשע גמור מקודשת (מספק - רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טושו"ע אה"ע סל"ח סל"א), שמא הרהר תשובה", אבל כאשר ודאי שהרהר תשובה, ה"ה ודאי מקודשת.
8. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
9. שם פ"ג ה"ד.

3. כלשון הכתוב שסימו "שועלים הלכו בו", ואעפ"כ לא נזכר בגמרא, כי, "על הר ציון ששמים" לא היו בוכין, עד שראו ש"שועלים הלכו בו".
4. עיקר ה"ב מי"ג העיקרים.
5. סנהדרין שם.
6. חז"א קבט, סע"א.

Student's They also knew that the destruction affected
pg. 3 only the physical Temple. The inner spiritual
Student's Temple, found in the heart of every Jew,
pg. 4 remained intact. The "Holy of Holies," the
very core of Jewish identity, was certainly
complete and undamaged. For the Jewish
people, the spiritual is primary and the
physical is secondary. It was therefore clear
to them that the wholeness of the inner,
spiritual Temple would ultimately lead
to the rebuilding and completion of the
physical Temple as well.

They also believed that the spiritual Holy Temple in the heart of every Jew was intact, and this would certainly bring back the physical building of the Temple.

Student's But when they saw "a fox coming out of the
pg. 4 Holy of Holies," then they began to weep.
This sight was something beyond what
the destruction of the Temple necessarily
entailed. Even once the Temple had been
destroyed, it wasn't inevitable that foxes
should roam there—certainly not in the
Holy of Holies, the most sacred place. This
shocking image showed just how deep and
severe the destruction and exile truly were.
It reflected a far greater and more severe
decline in the status of the Jewish people.
This is what moved them to tears.

The fox exiting the Holy of Holies was a shocking vision, which symbolized the additional loss of the Holy Temple in our hearts, and that brought the sages to tears.

ובפרט בידועם שהחורבן אינו אלא
בבית המקדש הגשמי, מה שאין כן
בית המקדש הרוחני שבכל אחד ואחד
מישראל¹⁰ בלבבו פנימה, ועל אחת כמה
וכמה קדש הקדשים - נקודת היהדות -
הוא בשלימות¹¹, וכיון שאצל בני ישראל
הרוחניות עיקר והגשמיות טפל (נשמתם
עיקר וגופם טפל¹²), בודאי בשלימות
המקדש הרוחני תביא גם בנין ושלימות
המקדש הגשמי.

אך כש"ראו שועל שיצא מבית קדשי
הקדשים - התחילו הן בוכין" - כי,
בראיית המאורע של "שועל שיצא מבית
קדשי הקדשים", שזהו דבר נוסף שאינו
מוכרח מצד כללות הענין של חורבן
בית המקדש [שהרי גם כש"בית הדום
רגלי אלקינו שרוף באש" אין הכרח כלל
ששועלים יהלכו בו, ועל אחת כמה וכמה
בקדש הקדשים שבו¹³], נתחדש אצלם
עד כמה גדולה וחמורה הירידה של
החורבן והגלות (בגלל גודל וחומר הירידה
במעמד ומצבם של בני ישראל¹⁴), ועל זה
"התחילו הן בוכין".

הראשון לא אמרו "ועשיו בית הדום רגלי אלקינו שרוף באש" - ש"עשיו" (בזמן הגלות) כשלעצמו (גם לולי ההוספה ד"שועלים הלכו בו") הוא מצב של ירידה בהענין ד"והור הקרב יומת", כדעת הפוסקים (ראה השגות הראב"ד לרמב"ם שם) שבזמן הגלות יש רק איסור להכנס למקום המקדש, אבל אין העונש ד"והור הקרב יומת"; ונוסף לזה ישנה גם הירידה ד"שועלים הלכו בו".
10. וכיון שזוהי הוספה שאינה מוכרחת מצד כללות החורבן, מודגשת שייכותה למעמד ומצבם של בני" (שבאה בגללם) יותר מהשייכות דללות החורבן - שנעשה בפועל ע"י אוה"ע, אלא שזהו כתוצאה מהנהגתם הבלתי-רצויה של בני" (כנ"ל סי"ג).

10. כמ"ש (תרומו כה, ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", "בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד" (ראה אלשיך עה"פ. שלי"ה סט, א. ועוד).

11. כשם שגם לאחר חורבן ביהמ"ק נשאר בו הקדושה - "לפי שקדושת המקדש... מפני השכינה ושכינה אינה בטלה, והרי הוא אומר (בחוקותי כו, לא) והשמות את מקדשיכם, ואמרו הכמים (מגילה כה, סע"א) אע"פ ששמומין בקדושתן הם עומדים" (רמב"ם הל' ביהמ"ה ספ"ו).
12. ראה תניא רפ"ב.

13. ועפ"ז יש לבאר דיוק הלשון "ועשיו שועלים הלכו בו" - דלכאורה תיבת "ועשיו" מיותרת, והיו יכולים לומר "מקום שכתוב בו והור הקרב יומת שועלים הלכו בו" (כשם שבסיפור

The clever fox

Student's Why was it specifically a fox? Granted, that's
pg. 4 what happened—but why does the Torah need to tell us that it was a fox that came out of the Holy of Holies? There must be something to learn from this detail.

Student's The Talmud says that the fox is the most clever
pg. 5 of all animals. It may not be a human being—it doesn't have the power of speech—but among animals, it is considered the most intelligent.

Now, Torah is G-d's wisdom. By learning Torah—"this is the Torah of man (adam)"—we become "similar (adameh) to the Divine," thereby earning the title "man" (adam). This is the unique quality of a human being: intellectual abilities.

G-d created a parallel image of every positive thing. The opposite form of this wisdom is represented in the animal world by the fox. The fox's uniqueness isn't in pursuing physical pleasure like food or drink—it's in its cleverness and understanding. That's why it's called the "wisest of the animals."

Torah is the holy Divine wisdom, and the fox represents the germane, worldly wisdom and the people who live their lives by that wisdom.

The fox's natural habitat

Student's The basic fact that there is wisdom and
pg. 5 cleverness in worldly matters is not, in itself, a reason to cry. After all, we know that "G-d will bless you in all that you do," and that "one should not rely on miracles." Man is responsible

וההסברה בזה: לכאורה, מדוע היה זה דוקא שועל? נכון שכך זה היה לפועל, אך עדיין, מדוע התורה צריכה לספר לנו שזה היה שועל שיצא משם? אלא ודאי שבזה גופא ישנו לימוד.

מהו שועל? אומרת הגמרא במסכת ברכות (סא, ב) שהוא "פיקח שבחיות". הוא אמנם לא 'מדבר' - הוא לא אדם, אך בין החיות הוא הפיקח שבהם.

ומהו הענין של תורה? תורה היא חכמתו של הקב"ה, ועל ידי שלומדים תורה - "זאת התורה אדם" - אזי "אדמה לעליון", או אז היהודי נקרא בשם אדם. וזוהי המעלה של מדבר, שהוא בעל שכל.

ומכיון ש"זה לעומת זה עשה האלוקים", לכן יש את הלעומת זה, כפי שהוא בין החיות - השועל. והמעלה שלו היא (לא) שהוא מונח בתאוות אכילה ושתיה וכיוצא בזה, (אלא) שהוא מונח בהבנה והשגה, בחכמה, ולכן הוא ה"פיקח שבחיות".

והנה, עצם העובדה שיש חכמה בענייני העולם, היא לא משהו שבגללו אמורים לבכות. משום שאנו יודעים ש"וברכך ה' אלקיך - בכל אשר תעשה", ו"אין סומכין על הנס", וכיון שהאדם מחויב

Student's for supporting his wife and family, for giving
pg. 5 charity, and for helping sustain institutions of Torah and education. To do that, one needs to earn a livelihood.

And G-d set up the world that a person earns money through action—by making a natural effort, which then becomes the means through which G-d provides. It is G-d who gives sustenance, but there needs to be some engagement with the natural order.

Student's One needs to use wisdom for this. But where
pg. 6 does he maintain this wisdom? In the “animal.” When it is time to engage in work, as instructed by the Torah, this is when he employs the cleverness of the fox.

Abusing the Holy of Holies

Student's What they saw here was that the fox had crept
pg. 6 into the Holy of Holies. In other words, he brought his own calculations and agendas into the very place where “there was nothing in the Ark but the two stone tablets”—the Torah itself.

It's not enough for him to bring his own calculations into everyday matters—or even into ordinary religious matters. He wants to bring them into the Holy of Holies itself—into the Torah.

Because really, how can a human being understand Torah? It's something holy! As the verse in Proverbs states, “I was His delight,”

לזון את אשתו ובני ביתו, וצריך לתת צדקה, ולהחזיק מוסדות תורה וחינוך וכו', לכן הוא צריך להרוויח כסף.

וכפי שה' קבע את הסדר בעולם, מרוויחים רק כאשר ישנה עשייה, כאשר האדם עושה כלי בדרך הטבע שדרכו ה' יתן לו פרנסה. הקב"ה אכן נותן את הפרנסה, אך צריך איזושהי אחיזה בטבע.

ולכן האדם צריך בשביל זה את ה"פיקח" - הוא צריך להשתמש בחכמה. אך היכן הוא מחזיק את החכמה? "בחיות". כאשר הוא מגיע לזמן שעל פי תורה הוא מקדיש לפרנסה, שם הוא משתמש בפיקחותו של השועל.

אך פה הם ראו שהשועל התגנב לתוך קודש הקדשים, היינו, שבתוך קודש הקדשים - ששם "אין בארון אלא שני לוחות אבנים", שזוהי התורה עצמה, לשם הוא מחדיר את החשבונות שלו.

לא מספיק לו להכניס את החשבונות שלו בעניני חול, או בעניני קדושה רגילה, הוא רוצה להכניס את החשבונות דווקא לתוך קודש הקדשים - לתורה עצמה.

כי לכאורה, איך יהודי יכול להבין את התורה? היא הרי דבר קדוש! כפי שנאמר במשלי "ואהיה אצלו ..

Student's
pg. 6

referring to the Torah as G-d's own treasure.
So how can a created being possibly grasp it?

This is only possible if we "first make a blessing on the Torah." We must first ask G-d to "Grant us understanding," as we say in the blessing of Ahavat Olam. Only then can we begin to learn and internalize Torah.

There is a level of holiness that cannot be understood by human intellect. It is beyond reason, and can only be accessed through self-nullification. The Torah, after all, is the divine delight of the Creator, and is certainly far beyond the intellectual capabilities of a created being. Therefore, only through the blessing recited before Torah study—which symbolizes the learner's humility and recognition of the Torah's holiness—can one truly grasp it.

The Holy of Holies represents the highest level within the Jew, and his deepest connection with G-d—a bond that transcends intellect. From this connection stems the remarkable fact that the overwhelming majority of Jews perform circumcision, even those who identify as atheists. They may not be able to explain why they do it, but they do. The same applies to fasting on Yom Kippur and similar practices. This is a connection that is beyond reason.

Student's
pg. 6

The cleverest of animals sneaks into the holiest place, using its sanctity to serve animalistic desires rather than the desires of people who are worthy of the title "human" in the full sense of the word.

Student's
pg. 7

Then, at times, the negative inclination comes and inserts rational calculations into this sacred space. It begins to ask: "Wait a moment—let's think. Why am I doing this? Is it really worth it?" This doubt, this intellectual reasoning, contaminates and diminishes the supernatural connection.

Student's
pg. 7

When something reaches that deeply, touching the very core of the Jewish soul, that's when "they began to cry." Because this was an abuse of the most sacred space: the Holy of Holies.

And then they began to weep. Because if even this sacred place—the supra-rational and eternal bond between Jews and G-d—if even that begins to crack, then the situation is truly unbearable.

שעשועים" (ה, ל), זוהי תורתו של הקב"ה. אם כן, איך יכול נברא לקבל ולהבין אותה?

אלא צריך להיות קודם "ברכו בתורה תחלה" (גדרים פא, א), הוא צריך לבקש מהקב"ה "ותן בלבנו בינה" ורק אז הוא יכול ללמוד ולהפנים את התורה.

הפיקח שבחיות מתגנב לקודש הקדשים, ומשתמש בקדושה של קדש הקדשים כדי לעשות את מה שהחיה רוצה לעשות, ולא מה שה"אתם קרוים אדם" צריך לעשות.

ובשעה שנוגעים בפנימיות הנפש של היהודי, שהיא נקודת היהדות שבו, אז "התחילו הן בוכין". כי הוא מנצל לרעה את מקום קודש הקדשים.

The fox and the fish

Student's We can understand this based on the story
pg. 7 related in the Talmud, Tractate Berachot,
about a parable with a fox that explains the
relationship of the Jewish people with Torah
study during the time of exile.

זה יובן על פי המסופר במסכת ברכות¹⁵
אודות ה"שועל" ביחס להנהגתם של
בני ישראל בלימוד התורה בזמן הגלות:

The Rebbe brings another story involving a fox and Rabbi Akiva, and uses it to explain the deeper meaning of the fox in the earlier story with Rabbi Akiva.

Source 2 Talmud, Berachot 61b

Student's The Sages taught: One time, the evil empire of Rome
pg. 7 decreed that the Jewish people may not engage in the
study and practice of Torah.

Pappos ben Yehuda came and found Rabbi Akiva, who
was convening assemblies in public and engaging in
Torah study. Pappos said to him: Akiva, are you not
afraid of the empire?

Rabbi Akiva answered him: I will relate a parable. To
what can this be compared? It is like a fox walking
along a riverbank when he sees fish gathering and
fleeing from place to place.

The fox said to them: What are you fleeing from?
They said to him: We are fleeing from the nets that
people cast upon us. He said to them: Do you wish to
come up onto dry land, and we will reside together
just as my ancestors resided with your ancestors?
The fish said to him: Are you the one who they call
the cleverest of animals? You are not clever; you are a
fool. If we are afraid in the water, our natural habitat
which gives us life, then in a habitat that causes our
death, all the more so.

Student's The moral is: So too, we Jews, now that we sit and
pg. 8 engage in Torah study, about which is written: "For it
is your life, and the length of your days" (Deuteronomy
30:20), we fear the empire to this extent; if we proceed
to sit idle from its study, all the more should we fear!
Its abandonment is the habitat that causes our death.

תנו רבנן: פעם אחת גזרה מלכות
הרשעה שלא יעסקו ישראל
בתורה.

בא פפוס בן יהודה, ומצאו לרבי
עקיבא שהיה מקהיל קהלות
ברבים ועוסק בתורה. אמר לו,
"עקיבא אי אתה מתירא מפני
מלכות?"

אמר לו, "אמשול לך משל, למה
הדבר דומה – לשועל שהיה
מהלך על גב הנהר, וראה דגים
שהיו מתקבצים במקום למקום.

אמר להם, 'מפני מה אתם
בורחים?' אמרו לו, 'מפני רשתות
שמביאין עלינו בני אדם'. אמר
להם, 'רצונכם שתעלו ליבשה,
ונדור אני ואתם, כשם שדורו אבותי
עם אבותיכם?' אמרו לו, 'אתה הוא
שואמרים עליך פקח שבחיות?!
לא פקח אתה, אלא טפש אתה!
ומה במקום חיותנו, אנו מתיראין,
במקום מיתתנו – על אחת כמה
וכמה!'

אף אנחנו עכשיו שאנו יושבים
ועוסקים בתורה, שקתוב בה, 'כי
הוא חייך וארך ימיה', כה, אם
אנו הולכים ומבטלים ממנה – על
אחת כמה וכמה!"

>> The Rebbe

Student's
pg. 8

The fox knows and understands that the natural place for fish is in the water. However, his argument is that when the fish are constantly swimming back and forth, fleeing from nets and traps, never at rest even while in the water, then the water itself must be the problem. Therefore, he suggests that they come out of the water and live on dry land, where they'll be able to dwell in peace, just like him.

This is a parable for the following claim: The Jewish people—who are compared to fish—certainly need to be immersed in Torah—which is compared to water. But when they are in exile, under foreign rule, in a state of constant stress, and financial worries—“running back and forth”—the fox claims that this is because they chose to remain in the world of Torah—the water. If they would only leave the tents of Torah—so argues the fox—then they could live in peace and calm, like him. At first glance, this seems like clever reasoning. After all, doesn't the Torah itself command, “You shall safeguard your lives”?

Says the fox: In an ideal situation, where the Jewish people dwell securely in their land and you're not overly burdened with livelihood concerns, I too agree that you should sit and study Torah—after all, these are the eternal treasures of the Jewish people.

But when the Jewish people are in exile, when it's not so easy to be a Jew and observe the mitzvot, and you're overwhelmed in your search for a livelihood, with the pressures of the world threatening to drown you—your solution is simple: flee the water—the tents of Torah.

On the surface, these sound like logical and persuasive words.

כלומר, השועל יודע ומבין שמקומם של הדגים הוא במים, אבל, טענתו היא, שכאשר רואים שבהיותם במים הם במצב של העדר המנוחה (“רצים לכאן ולכאן”, ו”בורחים... מפני רשתות כו”), יש לתלות את סיבת הדבר במים, ולכן מציע להם לצאת מן המים ולעלות ליבשה, ושם ידורו במנוחה כמותו.

ודוגמתו בנמשל: בוודאי צריכים בני ישראל (שנמשלו לדגים¹⁶) לעסוק בתורה (שנמשלה למים¹⁷), אבל כשנמצאים בזמן הגלות, בשעבוד מלכויות, במעמד ומצב של ריבוי דאגות וטרדות הפרנסה כו¹⁸ (“רצים לכאן ולכאן”) - טוען השועל שהסיבה לכך היא משום שבחרו להיות באהלה של תורה (מים), ואם רק יצאו מאהלה של תורה - מסיים השועל את דבריו - שבהשקפה ראשונה אלו דברי פיקחות - אזי יוכלו לחיות כמותו חיי מנוחה ושלווה, שזהו דבר טוב וחיובי על פי תורה שציוותה “ונשמרתם גו' לנפשותיכם”¹⁹.

18. ראה תו"א ר"פ נח. ובכ"מ.
19. ואתחנן ד, טו. וראה שבת לב, סע"ב ובחיד"א"ג מהרש"א.

16. ע"ז ג, סע"ב.
17. תענית ז, סע"א.

The fish replied to the fox: "Are you the one who they call the cleverest of animals?! You're not clever; you're a fool." Because the "water"—our engagement in Torah—is our source of life—"your life and the length of your days."

This is not only in regard to matters of spirituality and holiness. Even our physical, everyday life is sustained through Torah study. Without Torah, it's impossible for a Jew to be in a state of true peace and wellbeing. Any life-force that might come to a Jew from an impure spiritual source is only temporary and is bound to stop at some point.

Since Torah is our life, we must adjust ourselves to it—learn it, and live according to its guidance. That way, we make ourselves able to receive and assimilate our true life-force, and will certainly find a way to thwart all harsh decrees and difficulties, etc.

Twisting the Torah against Judaism

What the fox is doing is exploiting the Torah itself—the Holy of Holies—for a purpose that runs contrary to the Torah. He claims that being immersed in Torah—the "water"—is the very cause of the hardship of exile, and therefore, we must leave the tent of Torah.

This is why, "when [the sages] saw a fox coming out of the Holy of Holies, they began to weep."

As long as they believed and knew that the "Holy of Holies" within the inner sanctuary

[ועל זה משיבים הדגים לשועל: "אתה הוא שאומרים עליך פקח שבחיות! לא פיקח אתה אלא טפש אתה", כי, ה"מים" (העסק בתורה) הם "מקום חיותנו" ("חייך ואורך ימך"),

ולא רק בנוגע לענינים של רוחניות וקדושה, אלא גם החיים הגשמיים כפשוטם נמשכים על ידי העסק בתורה, ולולי העסק בתורה לא יתכן אצל יהודי מעמד ומצב של "שלום יהיה לי", כיון שהשפעת החיות ליהודי מסטרא דקליפה (כמו שאר בעלי חיים), אינה אלא לפי שעה, ובהכרח שתופסק ההשפעה²⁰,

וכיון שהתורה היא "חיותנו", צריכים אנו להתאים את עצמנו אל התורה - ללמדה ולהתנהג על פי הוראותיה, שעל ידי זה נהיה כלים לקבל "חיותנו", ובוודאי תמצא הדרך להינצל מהגזירות וכו'.

ונמצא, שענינו של השועל הוא שמנצל את התורה (קדשי הקדשים) גופא לענין שהוא היפך התורה, באמרו שהשהות באהלה של תורה (במים) היא הסיבה לקושי הגלות, ולכן צריכים לצאת מאהלה של תורה (לצאת מן המים).

ולכן, כש"ראו שועל שיצא מבית קדשי הקדשים, התחילו הן בוכין":

כל זמן שהאמינו וידעו ש"קדש הקדשים" שבבית המקדש הפנימי שבכל אחד ואחד מישראל הוא

20. ראה בארוכה קונטרס ומעין סוף מאמר ו' (פ"ג) ואילך.

of each Jew remained intact, they held strong hope that the completeness of the inner, spiritual Temple would soon bring about the rebuilding and completion of the physical Temple. But when they saw that the “fox” had reached into the “Holy of Holies” itself—the core of the soul, the point of Jewish identity, bound with prayer, Torah study and the pure unity of G-d—and not only reached it, but exploited it for the opposite purpose, “they began to weep.”

בשלימות, היתה תקוותם חזקה
ששלימות המקדש הרוחני תביא
בקרוב גם בנין ושלימות המקדש
הגשמי; אבל כשראו שה"שועל" נגע
ב"בית קדשי הקדשים" (פנימיות
הנפש, נקודת היהדות, הקשורה
עם נקודת התפלה והתורה ואחדות
הפשוטה של הקב"ה), ולא עוד אלא
שמנצל זה באופן הפכי - "התחילו
הן בוכין".

The fox enters the Holy of Holies within the Jew—into the pintele Yid, the innermost spark of Jewish identity—and tries to persuade us: “The Temple lies in ruins, you’re in exile, far from the ideal Jewish life—why do you still cling to those core truths that you refuse to let go of? Disconnect from them.”

(A contemporary example: So many young people enlist in the Israeli army with true self-sacrifice. Many of them come from families who have lived abroad for years and, by law, are not obligated to serve. Yet they choose to do so—without hesitation—to protect the Jewish people. This is a bond that transcends intellect.

And yet, at times, you’ll see someone speak to these youth or their parents and plant seeds of doubt. He’ll ask: “Why are you doing this? Are you obligated? Have you really thought this through? Is it peer pressure? Maybe it’s not worth it.” This is like a fox introducing calculations of logic and reason into the Holy of Holies.)

And this is why those Sages wept. The fox walking through the innermost sanctum of the Jew revealed the profound spiritual rupture of that generation. Is there any hope left?

C. From Destruction to Rebuilding

>> The Rebbe

When the core is touched Jews wake up

Student's
pg. 11

Rabbi Akiva said to them, "That is why I am laughing"—because this is precisely the point:

As long as the innermost core of a person's Jewish identity hasn't been touched, they can be overtaken by a "spirit of folly" and commit a transgression. They can convince themselves that "while committing this transgression their Jewishness is unaffected and their soul is not separated from G-d." And so, the state of exile may sadly continue, "because of our sins."

But when the core of one's Jewish identity is touched—when he can no longer deceive himself into thinking that his Jewishness will remain unaffected—then even the most spiritually distant person's soul is awakened from its slumber and leads him to prevail over the negative forces and choose G-d as his portion and destiny, even to the point of being ready to give his life for the sanctification of G-d's name.

In other words, it is precisely the lowest descent—when the very essence of one's Jewish identity is challenged—that triggers the elevation, the repair, and the perfection.

In the depths of despair, at the height of hopelessness, Rabbi Akiva expresses satisfaction. He looks toward the light and hope emerging from the end of the tunnel. Specifically the image of the fox, trying to sever the Jew from his inner spark, arouses in him the confidence that the Jew will

אמר להם רבי עקיבא "לכך אני משחק" - כי, היא הנותנת:

כל זמן שלא נוגעים בנקודת היהדות, יכולה להיכנס אצל יהודי "רוח שטות"²¹ לעבור עבירה, ולדמות לעצמו "שבעבירה זו עודנו ביהדותו ואין נשמתו מובדלת מאלקי ישראל"²², וכך, יכול לילך ולהתמשך חס ושלום מעמד ומצב הגלות "מפני חטאינו";

אבל כשנוגעים בנקודת היהדות - כשאנו יכול לרמות את עצמו ש"עודנו ביהדותו" - הרי אפילו אצל קל שבקלים "ניעורה (נקודת היהדות) משנתה ופועלת פעולתה... להתגבר על הקליפות... ולבחור לו ה' לחלקו ולגורלו למסור לו נפשו על קדושת שמו"²³.

כלומר, דוקא תכלית הירידה למטה ביותר, עד לנגיעה בנקודת היהדות - היא זו שמעוררת ומביאה את העליה, התיקון והשלימות.

21. שם פי"ט.

21. סוטה ג, א.
22. תניא פי"ד.

overcome this foolish test. Moreover—it will awaken within him renewed strength to draw closer to G-d and return with complete teshuvah. For when the Jew is faced with a moment of “to be or not to be,” he chooses correctly—he gathers his bearings and returns wholeheartedly.

In an audience with a group of Jewish communal leaders in America, the Rebbe spoke about Elijah the Prophet, who challenged the Jewish people: “How long will you waver between two opinions? If it’s G-d—follow Him, and if it’s Baal—follow him!” The question arises: how could Elijah take such a risk? What if they had chosen Baal?

The Rebbe answered: Elijah took no risk at all. Because when a Jew is given a moment of absolute choice, he will never disconnect from G-d. He will certainly choose G-d.

The problem only begins with self-persuasion, telling oneself, “Even though I’m doing such-and-such, my Jewishness is unaffected. Even if I don’t keep all the mitzvot, even if I stray here and there from the tradition I was raised with—I’m still a Jew.”

But when the fox arrives and tries to sever that deepest inner point—there, illusions cannot survive. There, the Jew understands that this means severing himself from the Jewish people and from G-d—and that he will not do. And that is why Rabbi Akiva laughed.

Rebirth From the Lowest Point

Student's
pg. 12

Rabbi Akiva continued: It is written ‘And I will take to Me faithful witnesses to attest: Uriah the priest, and Zechariah the son of Yevarchyahu.’ Now what connection does Uriah have to Zechariah? Uriah was in the First Temple and Zechariah was in the second!”

Rather: the verse conditioned the fulfillment of Zechariah’s prophecy on the fulfillment of Uriah’s prophecy. Uriah said: “Therefore, for your sake, Zion will become a plowed field,” and Zechariah said: Elderly men and women will again sit in the streets of Jerusalem.” Until Uriah’s prophecy was fulfilled, I was afraid that Zechariah’s wouldn’t be fulfilled. Now that Uriah’s prophecy has been fulfilled, Zechariah’s will certainly be fulfilled!”

What’s unique about this prophecy is that it shows that the fulfillment of the redemption

וממשיך רבי עקיבא: “דַּכְתִּיב: וְאֶעֱיֶדְהָ לִּי עֲדִים נְאֻמָּנִים אֶת אֹרְיָה הַכֹּהֵן וְאֶת זְכַרְיָה בֶן יְבָרְכָהוּ. - וְכִי מָה עָנִין אֹרְיָה אֶצֶל זְכַרְיָה? אֹרְיָה בְּמִקְדָּשׁ רִאשׁוֹן, וְזְכַרְיָה בְּמִקְדָּשׁ שֵׁנִי!

אֶלָּא, תְּלָה הַכְּתוּב נְבוּאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה בְּנְבוּאָתוֹ שֶׁל אֹרְיָה. בְּאֹרְיָה כְּתִיב ‘לָכֵן בְּגָלְלֶכֶם צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרָשׁ’, בְּזְכַרְיָה כְּתִיב ‘עוֹד יָשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם’. עַד שֶׁלֹּא נִתְקַיְמָה נְבוּאָתוֹ שֶׁל אֹרְיָה הֵייתִי מְתִירָא שֶׁלֹּא תִתְקַיֵּם נְבוּאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה. עַכְשָׁיו שֶׁנִּתְקַיְמָה נְבוּאָתוֹ שֶׁל אֹרְיָה - בְּיָדוּעַ שֶׁנְּבוּאָתוֹ שֶׁל זְכַרְיָה מִתְקַיְמָת.”

- שהחידוש בנבואה זו דוקא לגבי שאר נבואות הגאולה, הוא, שקיום

prophecies depends on the fulfillment of the destruction prophecies. It is specifically through the deepest fall, "Zion will become a plowed field," that the redemption will begin.

To explain this: Although the prophecy "Therefore, for your sake, Zion will become a plowed field," was spoken by Uriah during the time of the First Temple, it wasn't fully fulfilled then. That prophecy was only realized with the destruction of the Second Temple.

The Jerusalem Talmud explains: "Our ancestors, through their sins, lost only the ceiling. Nebuchadnezzar (who destroyed the First Temple) only removed the roof, but the foundations were left in place—as the verse says, 'He uncovered the covering of Judah.' But in our time, through our own sins, we destroyed even the walls. During the destruction of the Second Temple, even the very foundations were torn down, as it says: 'Raze it, raze it, down to its foundations.'"

When the First Temple was destroyed, not just the foundations remained, but even the walls. Even the ashes of the Red Heifer, which had been stored inside the Temple walls, remained intact and ritually pure. When the Jews returned from exile, they used those very ashes to become purified.

Since the destruction of the Second Temple was a deeper fall—where not only the roof but also the walls and foundations were destroyed—it follows that the rebuilding that follows will be even greater. The deeper the fall, the higher the rise that comes from it.

נבואת הגאולה תלויה בקיום נבואת החורבן, ובתכלית הירידה דוקא - "ציון שדה תחרש", שמזה דוקא תצמח הגאולה.

וביאור העניין: הנבואה "בגללכם ציון שדה תחרש וגו'" - אף שנאמרה על ידי אוריה שהיה במקדש ראשון, לא נתקיימה בחורבן מקדש ראשון, אלא בחורבן מקדש שני דוקא -

כמובא בירושלמי²⁴ "אבותינו - בחטאים - העבירו את התקרה, שלא החריב נבוכדנצר אלא התקרה של בית המקדש, והשאיר היסודות, שנאמר²⁵, ויגל את מסך²⁶ יהודה, אבל אנו גרם עוונותינו שפעפענו את הכתלים, שבחורבן בית שני החריבו גם היסודות, כדכתיב²⁷ האומרים ערו עד היסוד בה"²⁸.

[ולהעיר, שבבית ראשון נשארו לא רק היסודות, אלא גם הכתלים, ולא עוד אלא שגם אפר הפרה שהיה בתוך הכתלים²⁹ נשאר בשלימות ובטהרתו, ועל ידו נטהרו "כשעלו מן הגולה"³⁰, כי, "כשהחריב נבוכדנצר לא החריב אלא התקרה אבל הכתלים הניח"³¹].

וכיון שבחורבן בית שני היתה ירידה גדולה יותר - שהחריבו גם היסודות - הרי, כיון שהירידה היא לצורך עליה, מובן, שגודל הירידה ביותר מביאה ופועלת עליה גדולה יותר.

בשמו"ר שם. איכ"ר רפ"ה. זח"ג פט, א.
29. "קילולות של אבן היו קבועין בכותל... ובתוכן אפר מכל פרה ופרה". תוספתא פרה פ"ג מ"ג - הובא בפ"י הר"ש פרה שם.
30. תוספתא פרה פ"ג מ"ג - הובא בפ"י הר"ש פרה שם.
31. פ"י הר"ש פרה שם.

24. יומא פ"א ה"א (ד, ב), ובקה"ע ופ"מ. וראה גם גיטין נו, ב. שמו"ר פ"ה, ה.
25. ישעי' כב, ח.
26. "מלשון סכך ותקרה" (פ"מ שם).
27. תהלים קלו, ז.
28. אם החריבו גם היסודות או רק עד היסודות - ראה הדעות

Don't cry—act

Rabbi Akiva doesn't stop there. He adds a call to action:

Student's
pg. 13

This is Rabbi Akiva's message: When he sees a Jew sitting and crying over the destruction, he says—*Do something!* What's the point of your tears? Who asked you to cry? Go out and bring another Jew closer to the Holy of Holies! You feel like crying? First, bring every Jew closer to the Holy of Holies. Only when there's nothing more to do—then you can sit and cry.

But now? Now is not the time to cry!

Student's
pg. 14

This is no time for complaints and sorrow. There's a child who is still outside the Holy of Holies. There's a girl who doesn't yet know about lighting Shabbat candles, about the mitzvah of challah, and so on. Bring them closer to the Holy of Holies! *This is not the time for tears!*

And that's why the sages said to him: "Akiva you have consoled us, Akiva you have consoled us."

וזהו המסר של רבי עקיבא:
כשהוא רואה יהודי יושב ובוכה
על החורבן, הוא אומר לו - תעשה
משהו! בשביל מה צריך את הבכי
שלך? מי ביקש ממך לבכות? צא
החוצה וקרב יהודי נוסף לקודש
הקדשים! מתחשק לך לבכות?
לאחר שתקרב את כל היהודים
לקדש הקדשים, וכבר אין עוד
מה לעשות, אז תתישב לבכות.
אבל עכשיו?! זהו זמן לבכות!?!
אין זמן להתאונן. ישנו ילד שהוא
מחוץ לקודש הקדשים, ישנה
ילדה שלא יודעת על הדלקת
נרות שבת, חלה וכו', קרב אותם
לקודש הקדשים! אין זמן לבכי!

ועל זה ענו לו חכמים: עקיבא
ניחמתנו עקיבא ניחמתנו.

מתוך "הדרן" על מסכת מכות -

חלקים משיחות יו"ד שבט ושבט י"ג שבט, ה'תשכ"ה

תורת מנחם כרך מ"ב עמוד 190 ואילך

בשילוב קטעים משיחות קודש תשכ"ה, כרך א' עמוד 288

Key Points:

Student's
pg. 14

• *The Sages tell of a group of Tannaim who went up to Jerusalem after the destruction of the Temple. When they reached Mount Scopus, they tore their garments. Upon arriving at the site of the Temple and seeing a fox coming out of the Holy of Holies, they burst into tears. Rabbi Akiva, however, laughed. When asked why, he explained: Just as the prophecy of destruction was fulfilled completely, so too will the prophecy of redemption and the rebuilding of Jerusalem be fulfilled.*

• *The Rebbe asks: Why didn't the sages already weep at Mount Scopus, when*

Student's
pg. 14

they saw the destruction of Jerusalem? And what is the meaning of Rabbi Akiva's surprised question—"Why are you crying?" This seems an entirely natural reaction when seeing the destruction of the Temple?

- The explanation: The sages had complete faith that redemption would come—once the Jewish people reached a higher spiritual level. But when they saw the fox emerging from the Holy of Holies, they realized that the destruction and exile were far deeper than they had imagined. Why?

- The fox—"the cleverest of animals"—symbolizes the intelligence and effort a Jew invests in worldly matters like earning a living and managing life. This can be a positive force. But when cost/benefit calculations enter the Holy of Holies—the supra-rational bond between the Jew and G-d—it harms the very foundation of Judaism.

Student's
pg. 15

- This idea is expressed in the parable of the fish and the water: the fox tells the fish that their constant movement is because of the water, and he suggests they come out. In the analogy, he argues that the Jewish people's unease stems from their choice to live lives of Torah, and therefore proposes they abandon it.

- (The truth, however, is the opposite: the water is life itself. Torah is the very life-source of the Jewish people—even their material survival depends on it.)

- The sages cried when they realized that even the inner spark of Jewish identity had been damaged, that the inner sanctuary in the heart of the Jew—and consequently, the physical Temple—were far from whole.

- Why, then, did Rabbi Akiva laugh?

Because when the wound reaches the deepest point—the Holy of Holies of the Jewish soul—then the essence of the Jewish soul is revealed, the part that is never damaged. And from there, the Jew is stirred to reconnect with G-d.

- Instead of weeping, we must act—and through that, redemption will come.

Takeaway:

Student's
pg. 15

Each of us experiences challenges and moments that are difficult or negative. But just as with exile, the right response is not despair or tears—it's a call to action.

We must ask ourselves: How can I help another? How can I bring another Jew closer to Torah and mitzvot?

Through acts of kindness, words of encouragement, and genuine care for others, we will see salvation in our personal lives—and bring the collective redemption closer.